

KÖZGAZDASÁGTAN II.

Készült a TÁMOP-4.1.2-08/2/A/KMR-2009-0041 pályázati projekt keretében
Tartalomfejlesztés az ELTE TáTK Közgazdaságtudományi Tanszékén,
az ELTE Közgazdaságtudományi Tanszék,
az MTA Közgazdaságtudományi Intézet
és a Balassi Kiadó
közreműködésével.

Készítette: Lovics Gábor

Szakmai felelős: Lovics Gábor

2010. június

KÖZGAZDASÁGTAN II.

6. hét

A gazdaság rövid távon

Tk.: 8. fejezet

Lovics Gábor

Vázlat

- Mit is tanultunk eddig?
- Az aggregált kereslet
- Az aggregált kínálat
- Gazdasági sokkok hatása rövid távon

Mit tudunk eddig?

- A gazdasági modellek a világ leegyszerűsítései a konkrét kérdések megválaszolása érdekében.
- Semelyik modell sem ír le mindent a világból.
- Kérdés, hogy az eddigi modelljeink mit tudnak és mit nem tudnak megmagyarázni?

A piaci egyensúlyok

$$Y = F(K, L)$$

$$Y = C(Y - T) + I(r) + G (+ NX)$$

$$I(r) = S$$

$$M/P = L(Y, i)$$

Eredmény

Ha K , L adott akkor, termelési függvény alapján egyértelműen meghatározható Y .

A fogyasztási függvény és adott fiskális politika mellett meghatározza C -t és a piaci egyensúlyt $I(r)$ biztosítja.

A pénzpiacon a jegybank határozza meg a nominális pénzkínálatot, amelynek a klasszikus dichotómia értelmében nincs hatása a reálváltozókra.

Mire használhatjuk az eredményeket?

A kapott modelljeink segítségével megvizsgálhatjuk, hogy adott feltételek mellett az exogén sokkok, például fiskális vagy monetáris expanzió, milyen hatással vannak az endogén változóinkra.

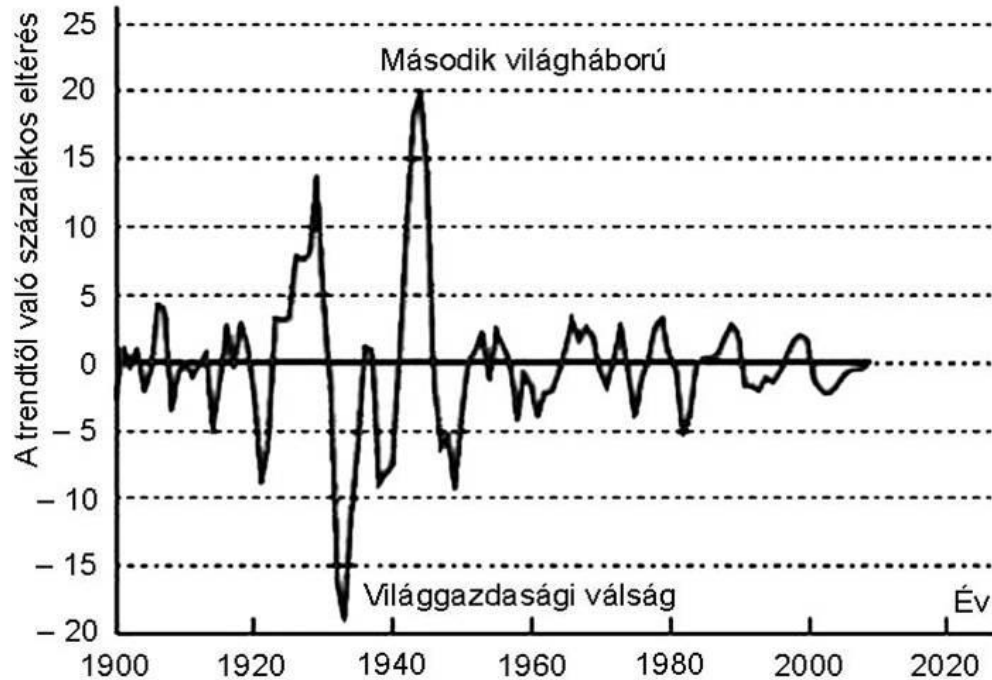
Mit nem tudunk magyarázni velük?

Miért van válság? Nincs kevesebb gyár nincs kevesebb mégis kisebb a kibocsájtás!

Miért növekszik a gazdaság gyorsabban mint, amit a munka, a tőke növekedése indokolna?

Röviden miért vannak gazdasági ingadozások?

Empirikus adatok

A gazdaság rövid távon

Kérdés, hogyan lehet a modelljeinket megváltoztatni, annak érdekében, hogy ezeket a kérdéseket is vizsgálni tudjuk? Mi különbözteti meg a hosszú távot a rövid távtól?

Rövid távon a piacok nem tisztulnak meg, nem alkalmazkodnak tökéletesen.

Változás a modelleken

- A termelési tényezők közül a munka nem állandó. Ezért a kibocsájtás átmenetileg kisebb vagy nagyobb is lehet annál, mint amit a termelési függvény meghatároz.
- Az árak nem alkalmazkodnak azonnal.

Újra a mennyiségi pénzelmélet

A mennyiségi pénzelmélet modelljében:

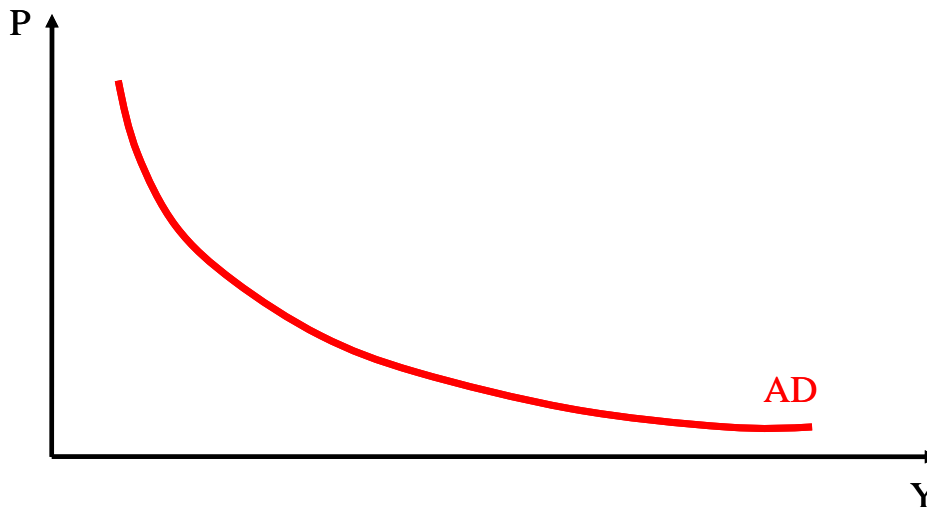
$$MV = PY$$

Ezt átalakítva kapjuk, hogy:

$$M/P = kY$$

Ha M és k exogén, és változatlan, akkor az árszínvonal és az áruk és szolgáltatások mennyisége között negatív kapcsolat áll fenn. Ezt a negatív kapcsolatot nevezzük az **aggregált kereslet törvényének**.

Az aggregált keresleti függvény

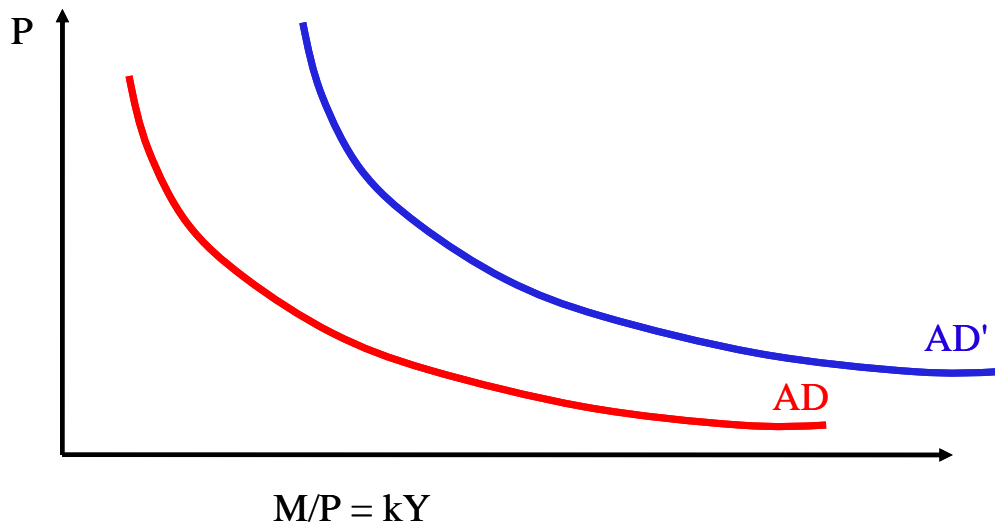

Miért negatív meredekségű az aggregált keresleti függvény?

Feltevések: a pénz mennyisége és a pénz forgási sebessége nem változik.

Ha az árak nőnek, akkor ugyanannyi pénzből csak kevesebb áru, illetve szolgáltatás vásárolható.

A monetáris expanszió hatása

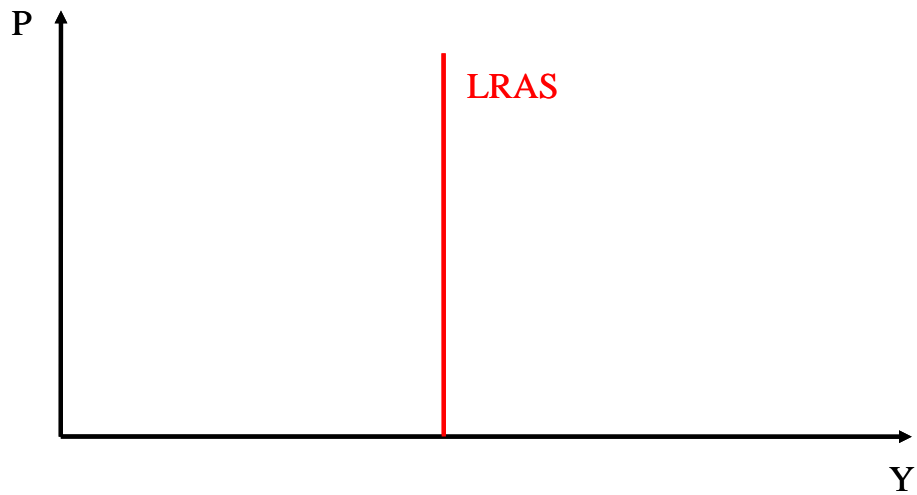
Aggregált kínálat

Az aggregált kínálati görbén keresztül mutatjuk be modellünkön a különbséget a hosszú és rövid táv között.

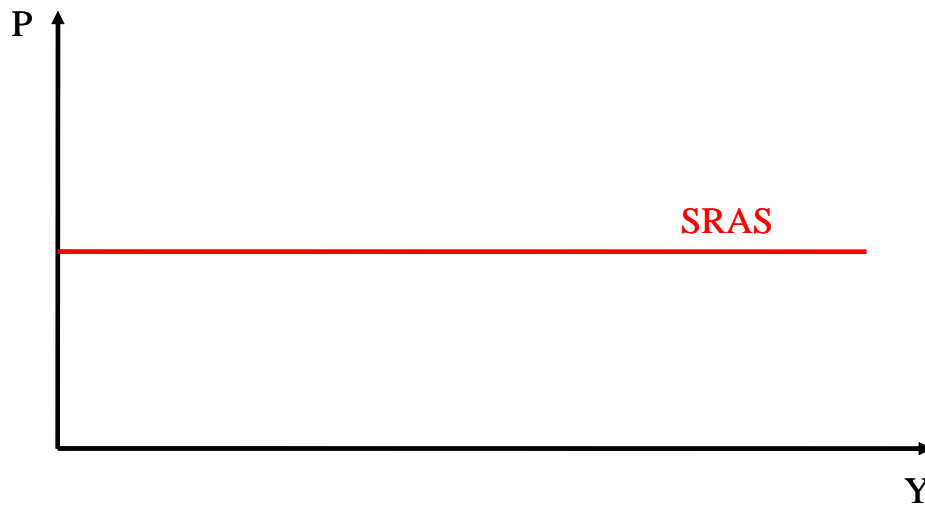
Hosszú távon az árak alkalmazkodnak, a kibocsájtott mennyiséget pedig meghatározza termelési függvény.

Rövid távon az árak nem tudnak alkalmazkodni, a kibocsájtott mennyiség viszont változhat.

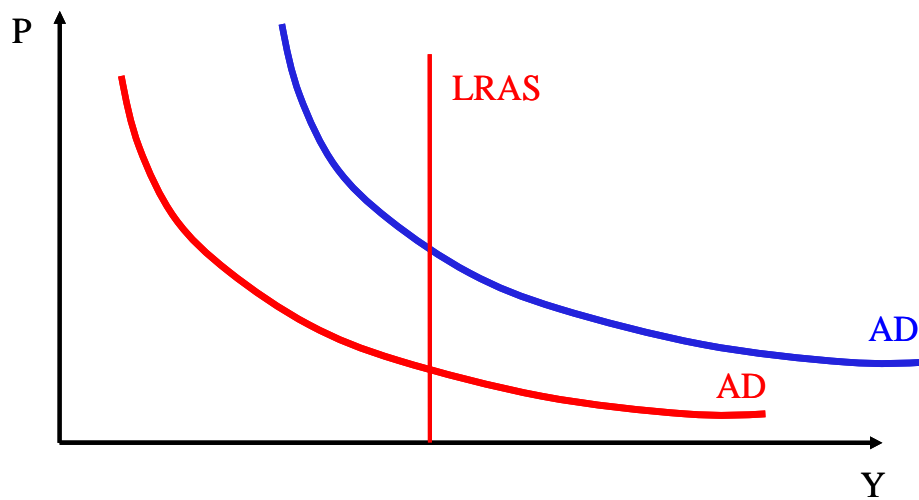
A kínálati függvény hosszú távon

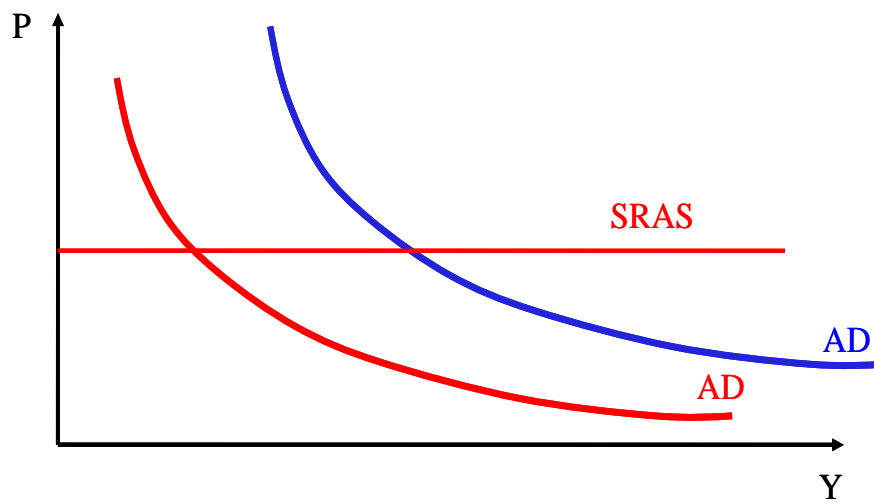
A kínálati függvény rövid távon

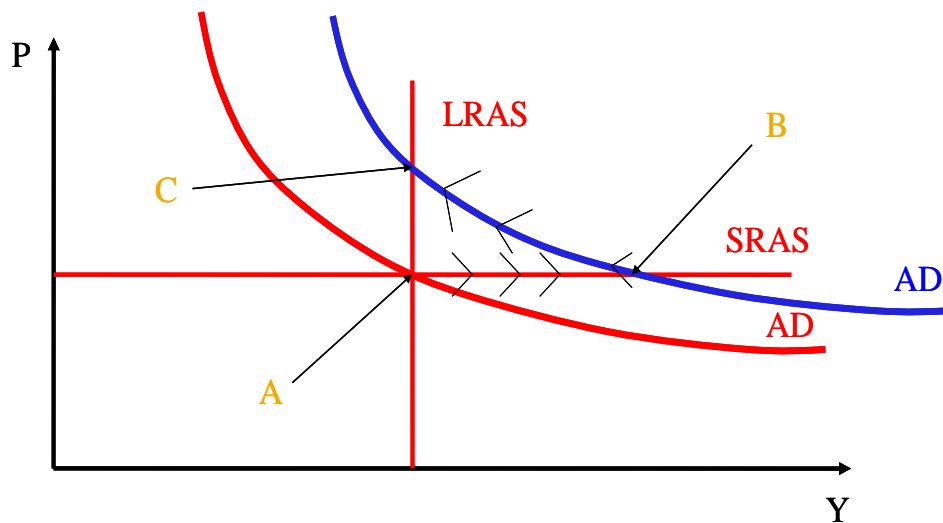
A monetáris expanzió hosszú távon

A monetáris expanzió rövid távon

Az átmenet a rövid táv és a hosszú táv között

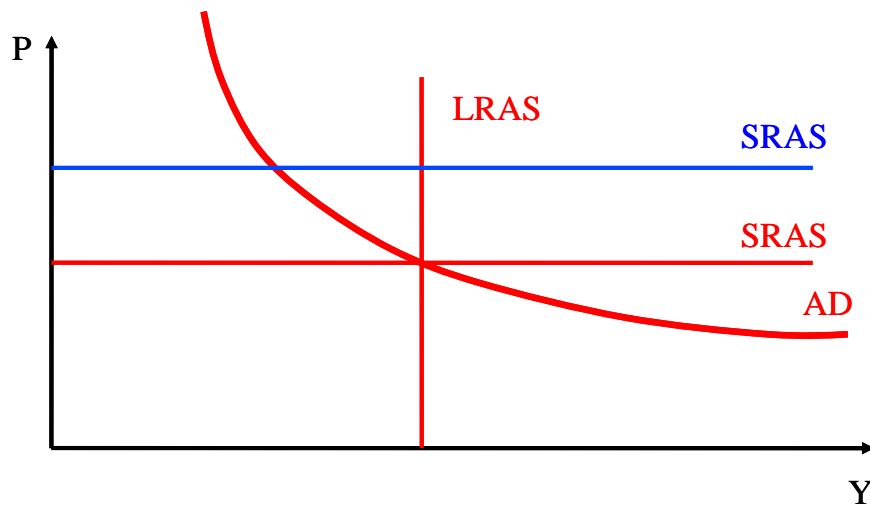
Egyéb sokkok

Természetesen nemcsak monetáris expanzió az egyetlen hatás, ami érheti a gazdaságot. Elképzelhető monetáris megszorítás is, akkor ugyanez a folyamat játszódik le, csak visszafelé. Illetve változhat a pénz forgási sebessége is.

Az aggregált kínálatot ért sokkok

Sokkok nemcsak az aggregált keresletet, hanem az aggregált kínálatot érhetik. Ezek a sokkok a gazdaság termelőit, illetve az általuk meghatározott árakat érintik.

Mi történik egy aggregált kínálati sokk hatására a gazdaságban

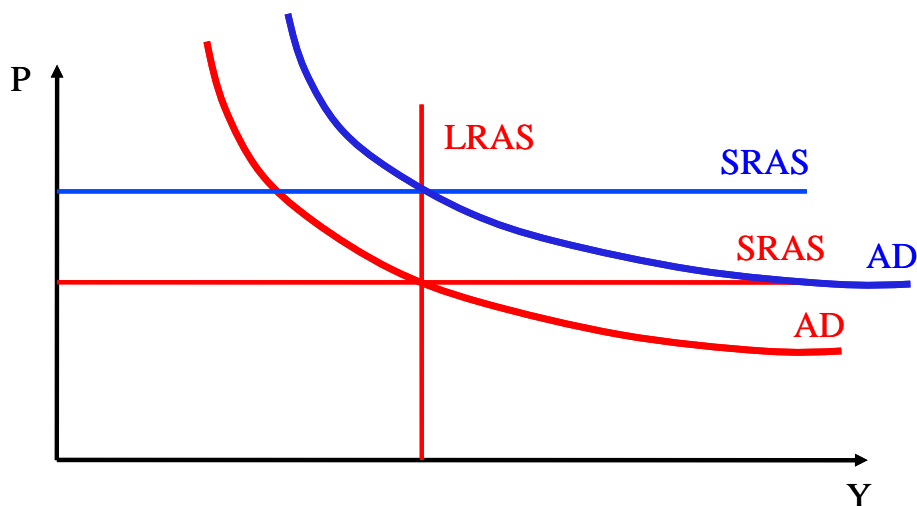

A kínálati sokk hatására a termelők magasabb áron hajlandóak csak eladni, kevesebb terméket. Ez egyszerre növeli az árszínvonalat (inflációt) és csökkenti a kibocsájtást.

Azt a jelenséget, amikor egy gazdaság stagnál, és ezzel egy időben infláció van, **stagflációnak** nevezzük.

Megelőzhető-e a stagfláció, monetáris politikai eszközökkel?

Aggregált keresleti sokk, és aktív monetáris politika

A monetáris politika hatása

A monetáris politika stagflációs helyzetben képes volt megakadályozni az átmeneti stagnálást, de az inflációt nem.